

(המשך מעמוד 75)

ענים כנגדו, שהוא, הטוען נגד מיסחור האמנות, הוא בעצם הסוחר הגדול מ' כולם. טוענים שהוא עושה מפוליטיקה אמנות ומאמנות פוליטיקה. יגאל תומר קין אומר שאם רוצים לחיות בישראל צריכים לחיות פוליטיקה.

● **כיום שרשימי שעבר העמדת פסל מוד התנהלות קדום, מי ממך את הפסלים שלך?**

רצון טוב. היו מיבצעים שבהם עורו לי באירגון של"י, או ר"ח. קיבלתי תרומה מידיד אמריקאי בשם איירה לאו, התרו

אמי ואחותי דיכאו אותי ארבעים שנה. כעת הן די מבוגרות ואני יכול לחשוף אותן

מה בסך אלפיים דולר ניתנה לי דרך קרן התרבות אמריקה ישראל.

● **קרן התרבות אמריקה ישראלי "ראל" מספרה לך תרומה כדי להקים פסל מחאה מוד קדום?**

לא, הכסף ניתן לי לצורך הקמת פסל בכפר ערבי בגליל. עשיתי מהכסף עיסית-קת'חבילה והקמתי גם את הפסל בקדום. הקמתי שני פסלים בכפרים הערביים דיר חנא וערבה. פסל אחד נהרס ושיקמתי אותו.

● **מי הרס את הפסל?**

יש להניח שאנשי המיצפים מסביב. כשר הקמתי את הפסל בא אלי קצין צה"ל אחד ואמר לי: מה אתה בא להרגיז. אנחי נו נהרוס לך את כל מה שתיבנה.

● **הגשת תלונה? מישטרה?**

הפסל יצא מידי, עכשיו הוא ברשות המועצה. ידוע לי שהם דיברו עם המיש"טרה, אבל מה יוצא מזה? בתל-אביב הם בקושי מצליחים לטפל בוואנדליזם.

● **מהו יחסך לפסל השואה והת"קומה שבכניכר מזכיר ישראל בתל-אביב?**

הפסל נראה כמו הפרצוף של צ'צ'.

● **למה אתה מתכוון?**

כפי שהפסל נראה, זה מה שמגיע לאנ-

האב הגרמני (1947)
"למה עזבתני?"

האב (ימין), האב החורג והאם (1978)
צביעות מקובלת

עות מקובלת. אני זוכר שכשהיא הפילה, אמרו לי שהיא סובלת מהתקפת-כליות, הכליות נשפכו לה דרך הפיפי.

● **האם התקשית לאתר את אביך האמיתי?**

לא. אבי היה בקשר מכתבים סמוי עם אמי ועם דודי. לא נזקקתי לעזרת המדור לחיפוש קרובים.

● **האם הוריך התגרשו בעיקר בות עניית הנאצים לשולטון?**

אבי אמר לי שאמי התחתנה איתו עקב חרדתה מהנאצים. היא כמוכנ מכתשה זאת. הם התחתנו שש שנים לפני עליית הנאצים. אבי היה קומוניסט ואחיו היה קצין באס"א. אבי עבד כשחקן בתיאטרון, ועבר מפרובינציה אחת לשניה. בי שנת 1943 גויס לחזית הרוסית. הורי התגרשו ב-1935.

● **האם אמך נרדפה בגלל היותה יהודיה ויהודייה הנשואה לגרמני נוצרי?**

לא, היא לא נרדפה בגלל היותה יהודיה, זהם לא התגרשו בגלל שהוא היה נאצי והיא יהודיה. הם פשוט לא הסדרו ביניהם. עם האמא שלי לא מסתדרים. כיום אבי נשוי בפעם החמישית, ויש לי אחיות צעירות מהבת שלי.

● **כשנפגשת עם אביך, כעבור שנים, האם היו לך עימותים איתו, בעיקבות היותו אזרח גרמני בת-קופת הנאצים?**

כן, הוא אמר לי בזמנו שהוא היה נגד הנאצים. שאלתי אותו: אם היית גיבור כזה, למה נשאת בגרמניה? והוא השיב לי, שמכיוון שהוא שחקן, השפה היתה המכשיר שלו. לא קיבלתי את הטענה

כשאני נוסע באוטובוס, אני מקבל קריזה מעצבים. אנשים מסריחים כאן

שלו, הוא עשה מהאמנות שלו פוליטיקה ומתפוליטיקה אמנות.

● **זו הטענה שטוענים נגדך.**

ההבדל בינו וביני הוא, שאבי היה תמיד בצד הנוח של המיסד ואני לא. הייתי צריך לקבל עבודה גדולה מבנק

נה כולה מאחרי תייל, היחסים שלנו מ' אחרי תייל, צריך לשנות את הסמל של המדינה ממגן-דוד לתייל. תייל זו הר מילה. אנשים מכבדים רק מה שנמצא מאחרי תייל.

● **בוא נדבר עדיך. יגאל תומרי קין אינו שמך האמיתי.**

לא. נולדתי בשנת 1933 בגרמניה. בשם פטר גרגורי מרטין היינריך היילברג. לי אב נוצרי ולאם יהודיה.

● **מדוע הסתרת את העובדה הי זאת במשך שנים ארוכות?**

לא דיברתי על זה מתוך מעצורים של התכחשות. לא דיברו על דברים כאלה. שיחקו בנדמה לי. אמרו לי שתומרקין הוא האבא שלי.

● **מתי נודע לך שתומרקין אינו אביך האמיתי?**

אני חושב שבגיל תשע, בן כיתה שלי אמר לי שאני גוי. אבא שלו עבד במיר-שם-התושבים, ודיברו על זה אצלם ב' בית. זה הדליק אצלי נורה אדומה, שאלתי את אמא שלי, והיא כמוכנ הכחשה. ערכי תי מחקר קטן וגיליתי, שתומרקין עלה ארצה בשנת 1921. אני נולדתי בגרמניה ב-1933. אני זוכר שראיתי פתק היה כתוב בו: לנעמי והרצל תומרקין מתנת גישור אין מעובדי חברת-חשמל, שבה עבד תר-מרקין. הפתק היה משנת 1936. שלוש שנים אחרי שנולדתי. אמא שלי, כמוכנ, המשיכה לשקר לי. אבל זו היתה צבי

שים. אם צ'צ' היה מעוניין לטפח אותה, הוא לא היה נראה כך.

● **זה לא איכפת לך שהפסל שלך מוזנח ונהרס?**

מאוד איכפת לי, אבל מה אני יכול לעשות? כמה אני יכול להתפצל? אני בניתי את הפסל, אני לא יכול להיות רשות שומרת.

● **שמעתי מאנשים, כי העובדה שאנשים נכנסים לפסל, חורטים בתוכו ועושים בו שימוש, משמשת את המטרה שלשמה בנית אותו: משתחו עממי, שכל אחד יוכל לגעת בו.**

יש שימוש ויש שימוש. אם כל אחד היה ניגש אלייך, צובט אותך, אונס אותך ומזיין אותך, היית מרוצה מזה? לעומת זאת אם מישהו היה ניגש אליך, משוחח איתך, מתייחס אליך בנימוס, מוזמין אותך לקפה, זה נשמע אחרת. פני הדור כפני הכלב, ככה אנחנו נראים. אני נוסע באור-טובוט ומקבל קריזה מעצבים, כולם מסריחים כאן! זה מתחיל מהרחה של בתי השחי, מהדחיסות, מהצקעות. או למה ש' הפסל יהיה תלוש מהמציאות. בסקנדינביה זה לא ככה.

● **אתה נשמע כאילו אתה משיי עם זה.**

יש לי ברירה? את הפסל בערבה הרי סו. לאנשים בארץ יש מנטאליות של מחנה-ריכוז. הם חיים מאחרי גדר. המדי

האשה נעמי תורכיה

הבת אורנה דודתה צעירה ממנה